

Mari-Janne Möller
Naturavdelningen
010-2236345

Enligt sändlista

Beslut om utvidgat strandskydd i Vetlanda kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att, med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808), förordna om utvidgat strandskydd om 200 meter på land vid normalt medelvattenstånd vid sjön SkärLEN i Vetlanda kommun.

Detta beslut ersätter Länsstyrelsens beslut den 19 december 1975, dnr 11.123-1248-75, i de delar som rör utvidgat strandskyddsområde vid SkärLEN i Vetlanda kommun.

Enligt 7 kap. 14 § miljöbalken gäller beslutet omedelbart även om det överklagas.

För illustration över avgränsning av utvidgat strandskyddsområde på land vid SkärLEN, se kartmaterial (bilaga 1).

Sammanfattning

Strandskyddsområdet har vid sjön SkärLEN i Vetlanda kommun varit utvidgat till 200 meter på land och i vatten sedan den 19 december 1975. Beslutet innebär att strandskyddets omfattning även fortsättningsvis är utvidgat till 200 meter på land vid sjön SkärLEN. Detta innebär att strandskyddet i vattnet återgår till generellt strandskydd om 100 meter vid normalt medelvattenstånd.

Bakgrund

SkärLEN har omfattats av ett utvidgat strandskyddsområde om 200 meter på land och i vattnet sedan den 19 december 1975 (dnr 11.123-1248-75).

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsbestämmelser i kraft (SFS 2009:532). Detta innebär bland annat att efter den 31 december 2014 gäller ett beslut om utvidgat strandskydd endast om det beslutats med stöd av den nya lagstiftningen, 7 kap. 14 § miljöbalken. Avsikten är enligt regeringens proposition 2008/09:119 ”Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden” att Länsstyrelserna bör se över tidigare beslut om utvidgat strandskydd.

Enligt propositionen har bland annat tidigare utredningar visat att det finns stora områden som omfattas av utvidgat strandskydd där skälen för utvidgning inte klarlagts. Om Länsstyrelsen inte fattat nya beslut om utvidgat strandskydd senast den 31 december 2014 i de områden som idag omfattas av en utvidgning kommer strandskyddet att återgå till det generella om 100 meter.

Länsstyrelsen har gjort en översyn av de strandområden som i dag omfattas av utvidgat strandskydd vid Skärilen i Vetlanda kommun. Förslaget till utvidgat strandskyddsområde om 200 meter på land och i vatten vid Skärilen har remitterats till Vetlanda kommun, Naturskyddsföreningen, Friluftsförbundet, Vetlanda Ornitologiska klubb, Smålands flora, LRF, Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Berörda markägare och innehavare av särskild rätt till mark vid Skärilen där strandskydd föreslås utvidgas har förelagts att yttra sig över förslaget till beslut i enlighet med 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd. Föreläggandet har delgivits enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) genom kungörelseannonsering i SMT-gruppens tidningar och Post och Inrikes Tidningar.

För inkomna yttranden se bilagd samrådsredogörelse (bilaga 2).

Motivering

BESTÄMMELSER

Strandskydd är ett områdesskydd som gäller vid havet, insjöar och vattendrag enligt 7 kap. 13 § miljöbalken. Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområde intill 100 meter från strandlinjen vid normalt vattenstånd. Syftet med strandskyddet är enligt 7 kap. 13 § miljöbalken att

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen får, med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken, i det enskilda fallet utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska det vid prövning av frågor om skydd av områden även tas hänsyn till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

ÖVERVÄGANDEN I FRÅGA OM UTVIDGAT STRANDSKYDD

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en

skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdets värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. Riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. Kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. Grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. Välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. Tätortsnära strövområden, eller
7. Ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsen har använt de sju punkterna, som grund för analysen och granskning av de aktuella utvidgade strandskyddsområdena, i syfte att bedöma värdena för strandskyddets syften inom dessa. Nationellt, regionalt och lokalt underlag har använts i bedömningarna, som till exempel kommunernas översiktsplaner och olika inventeringar av värdefull natur och friluftsliv. Länsstyrelsen har även samrått med aktuellt grannlän för att få till en samsyn om strandskyddets omfattning vid länsgränsen.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga för alla enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Detta är av nationellt och regionalt långsiktig karaktär. Strandskyddet ska möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. miljöbalken.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kapitlet miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden områden som är extra värdefulla för strandskyddets syften.

Vid översynen av utvidgat strandskydd har Länsstyrelsen arbetat med att identifiera de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring sjöar. Dessa områden bör omfattas av ett

utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden för strandskyddet. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterszonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet. Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter på land är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften.

Behovet av större sammanhängande områden för rekreation och friluftsliv, men även för växt- och djurliv motiverar att det utvidgade strandskyddets omfattning inte bör variera i stor utsträckning längs en strandsträcka eller sjö. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att sammanhängande områden med utvidgat strandskydd är viktiga för att säkerställa strandskyddets syften.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Värdebeskrivning SkärLEN

Sjön SkärLEN ligger på gränsen mellan Jönköpings och Kronobergs län. Den östra delen av sjön ligger i Vetlanda kommun och västra delen av sjön ligger i Växjö kommun. Sjön ligger inom ett stort opåverkat område utpekad i Vetlanda kommuns översiktsplan.

SkärLEN ingår i Mörrumsåns vattensystem. Sjön är en näringsfattig klarvattensjö med ett siktdjup på mer än 9 meter och har en lång omsättningstid beroende på en stor sjöyta i förhållande till avrinningsområdets totala areal. SkärLEN omges till största delen av barrskog och har branta, steniga och blockiga stränder. Vid Huluklint finns en skoglig nyckelbiotop bestående av rasbrant.

SkärLEN omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken på grund av sjöns höga sjövärden. Sjön är även utpekad som regionalt särskilt värdefullt vatten för naturvärdena inom miljömålsarbetet.

Sjön är en viktig limnisk referenslokal och har sedan 1930-talet varit föremål för omfattande sjöundersökningar.

Öster om sjön ligger byn Hulu och i väster ligger Asaryd (Kronobergs län). Med undantag av dessa byar finns ingen bebyggelse i sjöns närhet.

Ställningstagande

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av de av riksdagen beslutade miljömålen "Levande sjöar och vattendrag", som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt, samt "Ett rikt växt- och djurliv", som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.

Utvidgningen av strandskyddsområdet enligt ovanstående bidrar till att uppfylla miljömålen "Levande sjöar och vattendrag" samt "Ett rikt växt- och djurliv".

Strandskyddsområdet vid SkärLEN i Vetlanda kommun omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, höga värden för allmänhetens friluftsliv och för växt- och djurlivet. SkärLEN bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena på land. Ett utvidgat strandskydd på land är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet vid sjön. SkärLEN ska därför behålla sitt befintliga strandskydd på 200 meter på land. För områdena i sjön bedöms ett generellt strandskydd om 100 meter räcka för att säkerställa strandskyddets syften.

Utvidgningen av strandskyddsområdet vid SkärLEN medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Beslutet innebär totalt sett en minskning av strandskyddets omfattning vid SkärLEN i Vetlanda jämfört med dagsläget. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandena inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 3 (formulär 23). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Upplysningar

Det generella strandskyddet om 100 meter från strandlinjen, på land och i vatten, gäller där strandskyddsområdet inte är utvidgat och där strandskyddet inte är upphävt inom detaljplan. Generellt strandskydd gäller inte inom planlagda områden där strandskyddet är upphävt eller inom planområden som inte omfattas av strandskydd då området planlades före 1975.

Kompletteringsåtgärder till en huvudbyggnad som vidtas inom 15 meter från huvudbyggnaden men inte närmare strandlinjen än 25 meter, och som sker inom en tomtpåts som har angetts i ett beslut om dispens är enligt 7 kap. 17 § miljöbalken undantagna från strandskyddsdispensplikten.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av det utvidgade strandskyddet. Enligt 7 kap. 16 § miljöbalken omfattas inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som behövs för de areella näringarna och som inte tillgodoser bostadsändamål av kravet på strandskyddsdispens om de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet. Dispenspliktiga byggnader, ändrad användning av byggnad, anläggningar och åtgärder prövas enligt 7 kap. miljöbalken.

Utvidgat strandskydd innebär inget hinder för kommunen att i sin översiktsplan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Utpekande ska följa reglerna i miljöbalken och plan- och bygglagen. Inom LIS-område prövas byggnader, anläggningar och åtgärder för landsbygdens utveckling enligt miljöbalkens regler.

Detta beslut kungörs i Jönköpings läns författningssamling samt i SmT-gruppens tidningar.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövding Minoo Akhtarzand beslutat och naturvårdshandläggare Mari-Janne Möller varit föredragande, har även länsråd Anneli Wirtén, enhetschef för naturskydd och tillsyn Malin Lund, avdelningschef Per Hallerstig, länsjurist Ulrika Källberg och länsarkitekt Niklas Aronsson deltagit.

Minoo Akhtarzand

Mari-Janne Möller

Bilagor

1. Beslutscharta
2. Samrådsredogörelse
3. Hur man överklagar

Sändlista

Vetlanda kommun, 574 80 Vetlanda
Miljö- och byggnämnden Vetlanda kommun, 574 80 Vetlanda
Skogsstyrelsen, Höglandsdistriktet, Verkstadsgatan 15, 574 33 Vetlanda
Lantmäterimyndigheten i Jönköpings län, Box 2032, 550 02 Jönköping
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg

Kopia till

Diarief

Internt: Minoo Akhtarzand, Per Hallerstig, Malin Lund, Niklas Aronsson, Emma Willaredt, Anna Kristensson, Lars Sandberg, Anna Adholmer, Ulrika Källberg, Anneli Wirtén (alla e-post), Mari-Janne Möller